JAMUHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BUNGE LA TANZANIA

TAARIFA YA MWAKA YA SHUGHULI ZA KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA SHERIA NDOGO KWA KIPINDI CHA MWAKA MMOJA KUANZIA JANUARI, 2017 HADI JANUARI, 2018.

[*Inatolewa chini ya Kanuni ya 117 (15) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016*]

Ofisi ya Bunge,
S.L.P. 941,
DODOMA

YALIYOMO

SEHEMU YA KWANZA.. 1

1.0 UTANGULIZI 1

1.1 MAELEZO YA AWALI.. 1

1.2 MAJUKUMU YA KAMATI NA MSINGI WA UTEKELEZAJI WAKE............. **2**

1.3 NJIA ZINAZOTUMIKA KUTEKELEZA MAJUKUMU YA KAMATI............... **2**

SEHEMU YA PILI 6

2.0 SHUGHULI ZILIZOTEKELEZWANA KAMATI KATI YA JANUARI, 2017 NA JANUARI, 2018 **.. 6**

2.1 UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA SITA, MKUTANO WA SABA, MKUTANO WA NANE NA MKUTANO WA TISA WA BUNGE.. 6

2.2 MATOKEO YA UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA SITA NA MKUTANO WA SABA WA BUNGE 6

2.3 UTEKELEZAJI WA MAAZIMIO YA BUNGE KUTOKANA NA UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA SITA (6) NA MKUTANO WA SABA (7) WA BUNGE 8

2.4 UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA NANE WA BUNGE.. 8

2.5 MATOKEO YA UCHAMBUZI 9

2.6 UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA TISA WA BUNGE.. 13

2.7 MATOKEO YA UCHAMBUZI 13

SEHEMU YA TATU 17

3.0 MAONI NA MAPENDEKEZO YA KAMATI 17

3.1 MAONI NA MAPENDEKEZO YA JUMLA KUHUSU SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA NANE NA MKUTANO WA TISA WA BUNGE **17**

3.2 HOJA **18**

3.3 MAONI YA JUMLA **20**

3.3.1 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati **20**

3.3.2 Uwasilishaji wa Sheria Ndogo Bungeni **21**

3.3.3 Uhariri wa Sheria Ndogo **22**

SEHEMU YA NNE 22

4.0 HITIMISHO .... Error! Bookmark not defined.

4.1 SHUKRANI ....Error! Bookmark not defined.

4.2 HOJA **26**

SEHEMU YA KWANZA

1.0 UTANGULIZI

1.1 MAELEZO YA AWALI

Mheshimiwa Spika, awali ya yote nichukue fursa hii kumshukuru Mwenyezi Mungu, mwingi wa rehema kwa kuturuzuku uhai na kutuwezesha kuendelea na utekelezaji wa majukumu yetu kikamilifu. Nitumie fursa hii kwa niaba ya Wajumbe wa Kamati ya Sheria Ndogo, kumkumbuka aliyekuwa Mjumbe wa Kamati hii Mhe. Leonidas Tutubert Gama (Mb), aliyekuwa Mbunge wa Songea Mjini, ambaye alifariki mwezi Novemba, 2017.

Tutaendelea kukumbuka na kuenzi mchango muhimu alioutoa kwa Kamati hii pamoja na Bunge kwa ujumla wakati wote alipokuwa Mbunge, kwa kuiga mfano wake wa uwajibikaji. Tukumbuke kwamba, wote tu wa Mwenyezi Mungu na kwake tutarejea, Amina!

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Kanuni ya 117 (15) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016 naomba kuwasilisha Taarifa ya Mwaka ya Shughuli za Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo. Taarifa hii inaelezea kwa muhtasari majukumu mbalimbali yaliyotekelezwa na Kamati katika kipindi cha Mwaka mmoja kuanzia Januari, 2017 hadi Januari, 2018.

Aidha, Taarifa hii imeainisha matokeo ya Uchambuzi wa Sheria Ndogo mbalimbali zilizowasilishwa katika Mkutano wa Nane na Tisa wa Bunge, pamoja na maoni na mapendekezo ya Kamati kuhusu Sheria Ndogo hizo.

Mheshimiwa Spika, Taarifa hii vilevile inafafanua kuhusu njia mbalimbali zilizotumika katika kutekeleza majukumu ya Kamati sanjari na mapendekezo ya Kamati kuhusu namna bora ambayo Bunge linaweza kuisimamia Serikali katika mchakato wa utungaji wa Sheria Ndogo.

1.2 MAJUKUMU YA KAMATI NA MSINGI WA UTEKELEZAJI WAKE

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Kifungu cha 11 cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge, majukumu ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo ni kuchambua Sheria Ndogo zilizotungwa na mamlaka mbalimbali ili kujiridhisha iwapo zimekidhi matakwa na masharti ya Katiba, Sheria Mama na Sheria nyingine za nchi. Malengo ya masharti haya ya kikanuni ni kulipatia Bunge mamlaka ya udhibiti wa utungaji wa Sheria Ndogo kwa vyombo vingine *(Parliamentary Control Over Subsidiary Legislation)* ambavyo Bunge limekasimu kwake mamlaka ya kutunga Sheria kwa mujibu wa Ibara ya 97 (5) ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya mwaka 1977.

Mheshimiwa Spika, Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya *1 (The Interpretation of Laws Act, Cap 1 R.E. 2002)* imeweka masharti maalum yanayolipa Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, nguvu ya udhibiti wa Sheria Ndogo zinazotungwa na Serikali pamoja na vyombo vyake. Msingi huu unaipa Kamati uwezo wa kufanya uchambuzi wa Sheria Ndogo kwa niaba ya Bunge ambalo ndicho chombo kikuu cha uwakilishi kinachoshauri na kuisimamia Serikali. Hii pia ni kwa sababu Sheria Ndogo zinagusa moja kwa moja maisha ya kila siku ya mwananchi wa kawaida na shughuli za kiuchumi zinazofanywa na jamii kubwa ya Watanzania.

1.3 NJIA ZINAZOTUMIKA KUTEKELEZA MAJUKUMU YA KAMATI

Mheshimiwa Spika, baada ya Sheria Ndogo kutungwa na mamlaka husika na kuchapishwa katika Gazeti la Serikali, Sheria hiyo inatakiwa, kwa mujibu wa Kifungu cha 38 (1), kuwasilishwa Bungeni *(laid before the National Assembly)* ndani ya siku sita (6) za Vikao vya Bunge (six

sitting days) katika Mkutano husika. Matakwa haya ya Sheria yanapewa pia nguvu na Kanuni ya 37 (2) ya Kanuni za Kudumu za Bunge inayosomeka kama ifuatavyo:-

> *"**37.- (2)** Nakala za matoleo yote ya Gazeti pamoja na Nyongeza zake zilizochapishwa tangu kikao cha mwisho cha Mkutano wa Bunge uliopita, zitawasilishwa Bungeni na Waziri …"*

Baada ya hatua hiyo, Bunge linakuwa na fursa ya kufanya uchambuzi wa Sheria Ndogo iliyowasilishwa kwa mamlaka inayopatikana katika Kifungu cha 11 cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge.

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Kifungu cha 4 cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sheria Ndogo ambazo hutangazwa katika Gazeti la Serikali na kuwasilishwa Bungeni ni kama zifuatazo:-

a) *Orders* (Amri);
b) *Proclamations* (Matamko);
c) *Rules* (Kanuni);
d) *Rules of Court* (Kanuni za Mahakama);
e) *Regulations* (Kanuni);
f) *Notices* (Taarifa);
g) *By - Laws* (Sheria Ndogo za Halmashauri); na
h) *Instruments* (Hati Idhini).

Mheshimiwa Spika, Sheria Ndogo ambazo hutungwa na vyombo mbalimbali vya Serikali ambavyo Bunge limekasimu kwake madaraka ya kutunga Sheria ni nyingi. Hivyo basi, kwa mujibu wa Kanuni ya 117 (8) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Kamati imejiwekea utaratibu wa kutekeleza wajibu wake kwa kufanya yafuatayo:-

a) Kuandaa Orodha ya Sheria Ndogo zote zilizowasilishwa katika kila Mkutano wa Bunge;

b) Kufanya uchambuzi wa awali wa Sheria Ndogo zote zilizowasilishwa;

c) Kuandaa Jedwali la Uchambuzi wa Kamati *(Matrix)* linalobainisha matokeo ya Uchambuzi wa Kamati na kuliwasilisha Serikalini ili iandae majibu ya hoja zilizoibuliwa kuhusu Sheria Ndogo zilizowasilishwa Bungeni;

d) Kukutana na Wizara husika *(relevant Ministries)* ili kupokea majibu ya Serikali kutokana na Uchambuzi wa Kamati;

e) Kuwasilisha Bungeni Taarifa Kuhusu Uchambuzi wa Sheria Ndogo uliofanywa na Kamati na kutoa maoni na mapendekezo ili Bunge liridhie kwa Azimio la Bunge *(Parliamentary Resolution)* kwa ajili ya utekelezaji wa Serikali; na

f) Kupokea Taarifa ya Utekelezaji wa Serikali itokanayo na Maoni na Mapendekezo ya Taarifa ya Kamati Kuhusu Uchambuzi wa Sheria Ndogo kama yalivyoazimiwa na Bunge.

Mheshimiwa Spika, kielelezo kinachofuata kinaonyesha kwa muhtsari na katika lugha ya picha hatua za utekelezaji wa majukumu ya Kamati katika mchakato wa udhibiti wa kibunge wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa Bungeni baada ya kutangazwa katika Gazeti la Serikali.

Kielelezo Na. 1

MCHAKATO WA UDHIBITI WA KIBUNGE WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA BUNGENI *(THE PROCESS OF PARLIAMENTARY CONTROL OVER SUBSIDIARY LEGISLATION)*

SHERIA NDOGO KUTANGAZWA KATIKA GAZETI LA SERIKALI NA KUANZA KUTUMIKA
(Kifungu cha 37 cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria Sura ya 1)

↓

SHERIA NDOGO KUWASILISHWA BUNGENI NDANI YA SIKU 6 ZA VIKAO (SIX SITTING DAYS)
(Kifungu cha 38 (1)) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1)

↔

- Kwa mujibu wa **Kifungu cha 38 (1)** kikisomwa pamoja na **Kifungu 38 (8)** cha **Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1**, Sheria Ndogo zinazozungumziwa hapa ni ***Regulations, Rules and By-Laws***
- Kwa utaratibu na utamaduni wa kibunge, Kiongozi wa Shughuli za Serikali Bungeni ndiye mwenye dhamana ya kuwasilisha Sheria Ndogo husika

↓

KAMATI YA SHERIA NDOGO KUFANYA UCHAMBUZI KWA NIABA YA BUNGE
(Kifungu cha 11 cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Januari, 2016)

↔

- Uchambuzi wa awali wa Sekretarieti
- Maoni ya wadau - **Kanuni ya 117 (9)** ambao ni waathirika, wataalam n.k
- Kamati kujumuisha na kuandaa maoni na mapendekezo kuhusu Sheria Ndogo zote zilizochambuliwa

↓

MAONI NA MAPENDEKEZO YA KAMATI YATOKANAYO NA UCHAMBUZI KUWASILISHWA KWA SERIKALI

↔

Katika hatua hii, Kamati huwasilisha Jedwali la Uchambuzi wa Sheria Ndogo ambalo huainisha yafuatayo:-

1. Namba ya Tangazo la Serikali, Jina la Sheria Ndogo husika, Sheria inayatoa madaraka pamoja na Mamlaka inayohusika
2. Yatokanayo na Uchambuzi pamoja na Maoni na Mapendekezo ya Kamati

↓

SERIKALI KUWASILISHA MAJIBU KWA KAMATI

↔

Waziri mwenye dhamana na Sheria Ndogo iliyochambuliwa, huwasilisha majibu ya hoja zilizotolewa na Kamati. Endapo hatakubaliana na mapendekezo yaliyotolewa na endapo Kamati inadhani Sheria Ndogo husika inapaswa kufanyiwa marekebisho, itawasilisha Bungeni Azimio la Marekebisho ya Sheria Ndogo husika kwa mujibu wa **Kifungu cha 38 (4)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1.

↓

KAMATI KUTOA TAARIFA KUHUSU NIA YA KUWASILISHA BUNGENI AZIMIO *(RESOLUTION NOTICE)* YA KUZUIA KUTUMIKA KWA SHERIA NDOGO YOYOTE *(DISALLOWANCE)* NDANI YA SIKU KUMI NA NNE (14) ZA VIKAO
(Kifungu cha 38 (2) Na 38 (3) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1)

↓

KAMATI KUWASILISHA BUNGENI TAARIFA KUHUSU SHERIA NDOGO ZILICHAMBULIWA KATIKA MKUTANO ULIOTANGULIA PAMOJA NA AZIMIO KUHUSIANA NA SHERIA NDOGO HIZO

↓

AZIMIO LA BUNGE KUCHAPISHWA KATIKA GAZETI LA SERIKALI NDANI YA SIKU 21 BAADA YA KUPITISHWA (Kifungu cha 38 (5) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura Ya 1)

SEHEMU YA PILI

2.0 SHUGHULI ZILIZOTEKELEZWANA KAMATI KATI YA JANUARI, 2017 NA JANUARI, 2018

2.1 UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA SITA, MKUTANO WA SABA, MKUTANO WA NANE NA MKUTANO WA TISA WA BUNGE

Mheshimiwa Spika, katika Mikutano ya Bunge iliyotajwa hapo juu, ambayo ni kwa kipindi cha Januari, 2017 hadi Januari, 2018, Serikali iliwasilisha Bungeni Sheria Ndogo mbalimbali zipatazo **Mia Nne na Nne (404)** ambazo zimechambuliwa na Kamati. Aidha, Kamati ilipokea kutoka Serikalini Taarifa ya utekelezaji wa maoni na mapendekezo ya uchambuzi wa Kamati **kuhusu Sheria Ndogo 173** zilizowekwa mezani katika Mkutano wa Sita na Saba wa Bunge.

2.2 MATOKEO YA UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA SITA NA MKUTANO WA SABA WA BUNGE

Mheshimiwa Spika, katika Mkutano wa Nane wa Bunge, tarehe 14 Septemba, 2017 Kamati iliwasilisha mbele ya Bunge lako tukufu, taarifa ya Uchambuzi wa **Sheria Ndogo 173** zilizowasilishwa katika Mkutano wa Sita na Mkutano wa Saba wa Bunge.

Taarifa hiyo ya Uchambuzi iliainisha kuwa**,** katika Mkutano wa Sita wa Bunge, Serikali iliwasilisha Sheria Ndogo **Arobaini na Nane (48)** ambapo kati ya hizo, **Sheria Ndogo Nane (8)** zilibainika kuwa na dosari mbalimbali au kuhitaji ufafanuzi kutoka kwa Mawaziri wenye dhamana**.**

Aidha, taarifa hiyo ya Kamati iliainisha kuwa, katika Mkutano wa Saba wa Bunge, Serikali iliwasilisha **Sheria Ndogo Mia Moja na Ishirini na Tano (125)** ambapo kati ya hizo, **Sheria Ndogo Sabini (70)** zilibainika kuwa na dosari mbalimbali au kuhitaji ufafanuzi kutoka kwa Mawaziri wenye dhamana**.**

Kutokana na matokeo ya Uchambuzi yaliyoainishwa na taarifa hiyo Kamati ilibaini baadhi ya Sheria Ndogo kuwa na dosari zifuatazo:-

a) Sheria Ndogo kukiuka Misingi ya Katiba pamoja na Haki za binadamu;

b) Sheria Ndogo kuweka masharti yasiyoendana na uhalisia na yasiyotekelezeka *(unreasonable provisions);*

c) Sheria Ndogo kuwa na dosari za kiuandishi. Hii ni pamoja na kukosea rejea ya kifungu cha Sheria Mama kinachotoa madaraka ya kutungwa kwake *(wrong citation of enabling provision),* kukosea rejea ya kifungu ndani ya Sheria Ndogo kinachotoa mamlaka ya kutungwa kifungu kingine ndani ya Sheria Ndogo hiyo, dosari za uandishi wa majedwali pamoja na makosa mengine ya kiuchapaji na kiuandishi.

Mheshimiwa Spika, kutokana na taarifa hiyo ya uchambuzi wa Kamati, Bunge lako Tukufu lilipitisha Maazimio kwa kila dosari iliyoainishwa hapo juu na kuitaka Serikali iwasilishe taarifa kuhusu utekelezaji wa maoni na mapendekezo ya Kamati pamoja na marekebisho yaliyofanyika katika Sheria Ndogo hizo, kabla ya Vikao vya Kamati za Bunge kuelekea Mkutano wa Tisa wa Bunge.

2.3 UTEKELEZAJI WA MAAZIMIO YA BUNGE KUTOKANA NA UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA SITA (6) NA MKUTANO WA SABA (7) WA BUNGE

Mheshimiwa Spika, napenda kulitaarifu Bunge lako Tukufu kuwa, katika kutekeleza majukumu yake wakati wa Mkutano wa Tisa wa Bunge, Kamati ilipokea kutoka Serikalini Taarifa ya Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati kwa baadhi ya Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Sita na Saba wa Bunge.

Mheshimiwa Spika, taarifa hiyo ya utekelezaji inahusisha jumla ya **Sheria Ndogo 77** ambazo zina **jumla ya hoja 201** zilizotokana na uchambuzi uliofanywa na Kamati. Katika taarifa hiyo Serikali imetolea maelezo ya hatua za utekelezaji wa **Sheria Ndogo 75.**

Hata hivyo, Kamati ilibaini kuwepo kwa **Sheria Ndogo 2** kati ya **77** ambazo bado maoni na mapendekezo ya Kamati yalikuwa hayajatekelezwa kama yalivyoazimiwa na Bunge.

Mheshimiwa Spika, Kamati inaipongeza Serikali kwa kutekeleza Maazimio ya Bunge lako Tukufu kwa kuwa hoja zote za Uchambuzi wa Sheria Ndogo 77 zilizowasilishwa Serikalini katika Mkutano wa Sita na Mkutano wa Saba wa Bunge, zimejibiwa na Serikali kwa zaidi ya **asilimia 97%.** Aidha, Kamati inaendelea kuishauri Serikali kuendelea kutekeleza ushauri wa Kamati katika kurekebisha dosari mbalimbali zilizopo katika Sheria Ndogo chini ya Wizara na Taasisi husika za Serikali.

2.4 UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA NANE WA BUNGE.

Mheshimiwa Spika, katika Mkutano wa Nane wa Bunge, Serikali iliwasilisha Mezani **jumla ya Sheria Ndogo 141**. Kati ya hizo, **Sheria Ndogo** zilizobainika kuwa na hoja ni **56** kwa uwiano kwamba **Sheria**

Ndogo 21 ni marekebisho mbalimbali kutokana na Uchambuzi uliotekelezwa na Kamati katika Mkutano wa Pili wa Bunge na **Sheria Ndogo 35** zilibainika kuwa na hoja mbalimbali au kuhitaji maelezo kutoka kwa Mawaziri wenye dhamana na Sheria Ndogo husika.

2.5 MATOKEO YA UCHAMBUZI

a) Sheria Ndogo husika kwenda kinyume na masharti ya Sheria nyingine za nchi.

Mheshimiwa Spika, katika uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Nane wa Bunge Kamati ilibaini baadhi ya Sheria Ndogo kwenda kinyume na masharti ya Sheria nyingine za nchi. Mfano ni **Kanuni ya 18** ya SHERIA NDOGO ZA *THE SURFACE AND MARINE TRANSPORT REGULATORY AUTHORITY ACT, REGULATIONS*, 2017 iliyotungwa chini ya Wizara ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano, ambayo inampa wajibu wa lazima Wakala wa *Clearing and Forwarding* kuwajibika kwa kosa linalofanywa na mwajiriwa ambalo litapelekea kuvunja masharti ya Sheria Ndogo.

Mheshimiwa Spika, masharti ya Kanuni hii hayazingatii Misingi ya Sheria ya Madhara *(Vicarious Liability)* ambapo mwajiri hapaswi kuwajibika kwa makosa yanayofanywa na mwajiriwa ambayo yametendwa pasipo ridhaa *(Dully authorized)* na mwajiri wake au wakati akiwa anatekeleza kazi za mwajiri wake *(in the course of employment)*.

Kamati inashauri kuwa, Kanuni hii ifanyiwe marekebisho kwa kuondoa wajibu wa lazima kama inavyosomeka sasa na kuweka masharti ambayo yatazingatia vigezo vilivyowekwa kwa mujibu wa misingi ya Sheria ya Madhara ili kuamua iwapo Mwajiri anahusika na kosa lililotendwa na Mwajiriwa au la.

b) Sheria Ndogo kuwa na vifungu na majedwali ambayo hayaendani na maudhui ya Sheria Ndogo husika.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilibaini kuwa baadhi ya Sheria Ndogo hazizingatii masharti bora ya uandishi. Kwa mfano, **Kifungu cha 16** cha *SHERIA NDOGO ZA (USAFI WA HIFADHI YA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA NZEGA, 2017* iliyotungwa chini ya Ofisi ya Rais (TAMISEMI), kina maudhui ambayo hayaendani na Sheria Ndogo hii kwa kuwa kinazungumzia kuhusu usafi na hifadhi ya Ziwa Tanganyika, ambalo kimsingi ziwa hilo halipo katika Halmashauri ya Wilaya ya Nzega badala yake linapatikana Mkoani Kigoma.

Mheshimiwa Spika, utaratibu huu wa kunakili Sheria Ndogo umeendelea kuleta changamoto kwakuwa makosa ambayo yanapatikana katika Sheria Ndogo moja yanahamishiwa katika Sheria Ndogo ya Halmashauri nyingine. Kamati inashauri dosari zilizobainika katika Sheria Ndogo hii zirekebishwe ili kukidhi masharti ya uandishi mzuri wa Sheria Ndogo.

Mheshimiwa Spika, mfano wa Sheria Ndogo ambayo ina maudhui yasiyoendana na Sheria Ndogo yenyewe ni Kanuni ya *THE PETROLEUM (REFINERY OPERATIONS) RULES, 2017* iliyotungwa chini ya Wizara ya Nishati. Jedwali la Kwanza na la Pili katika Kanuni hizi yamerejea vifungu ambavyo si vya Kanuni hizi na pia havijakamilika.

Mheshimiwa Spika, Jedwali la Pili la Kanuni hizi linaweka faini kwa masuala ambayo Kanuni haijayaonyesha kama ni masharti yanayopaswa kutekelezwa na mwenye leseni. Mfano, sehemu ya 22 inaweka faini kwa mwenye leseni iwapo atashindwa kuweka p*aving* katika eneo linalozunguka mtambo wa kusafishia mafuta.

Kamati inashauri kuwa, majedwali yote yaliyobainika kuwa na dosari yafanyiwe marekebisho kwa kuainisha vifungu sahihi vinavyoyaanzisha. Halikadhalika, marekebisho yafanywe ili kuweka majedwali ambayo

yanatokana na Sheria Ndogo husika ili kukidhi matakwa ya Kifungu cha 25 (2) cha Sheria ya Tafsiri, Sura ya 1, inayoelekeza kuwa majedwali yote yawe sehemu ya Sheria Ndogo.

c) Sheria Ndogo kuwa na Makosa ya Uchapaji, Uandishi na kurejea vifungu visivyo sahihi;

Mheshimiwa Spika, wakati Kamati ikifanya uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Nane wa Bunge, ilibaini baadhi ya Sheria Ndogo kuwa na makosa ya kiuchapaji na kiuandishi.

Mfano wa sheria hizo ni, Sheria Ndogo hiyo ni *KANUNI ZA KUDUMU ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA NZEGA, 2017* iliyotungwa chini ya Ofisi ya Rais (TAMISEMI). Katika Sheria Ndogo hii kuna dosari katika rejea ya majedwali ambapo Jedwali la Kanuni hizi limefanya rejea ya **Kanuni ya 42(3).** Kimsingi Kanuni hii haipo katika Sheria Ndogo hizi na badala yake Kanuni sahihi iliyopaswa kurejewa kuanzisha Jedwali hili ni **Kanuni ya 44(3)** ya Sheria Ndogo hizi.

Mheshimiwa Spika, halikadhalika dosari nyingine iliyobainika katika Sheria Ndogo hii ni masuala yote ya aina tofauti katika Jedwali yamewekwa kuwa yanaanzishwa na **Kanuni ya 42(3),** mfano wa masuala hayo ni kuhusu hadidu za rejea za Kamati za Kudumu za Halmashauri na kuonyesha kuwa nazo zinatokana na **Kanuni ya 42(3)** ya Kanuni hizi. Kimsingi suala la Hadidu za rejea linajitegemea na linazungumziwa chini ya **Kanuni ya 44(3),** hivyo ilipaswa kuwepo kwa Jedwali lingine ambalo litazungumzia Jedwali la Hadidu za rejea.

Mheshimiwa Spika, mfano wa Sheria Ndogo nyingine ni *SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MASOKO NA UVUVI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA LINDI, 2017* iliyotungwa chini ya Ofisi ya Rais (TAMISEMI). Katika Sheria Ndogo hii Jedwali la tatu lina dosari ya kurejea kifungu kinacholianzisha ambapo limerejea Kifungu cha 18(1) kinachohusu wajibu wa kutumia soko kuwa ni Kifungu kinachoanzisha Jedwali hilo. Hata hivyo rejea sahihi ya Kifungu kinachoanzisha Jedwali hilo ni Kifungu cha 17(1).

Kamati inashauri kuwa, dosari zote zilizobainika katika Sheria Ndogo zilizoainishwa na kuwa na dosari zifanyiwe marekebisho ili kuondoa dosari za kurejea vifungu vya Sheria visivyo sahihi pamoja na makosa ya uchapaji.

2.6 UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA TISA WA BUNGE.

Mheshimiwa Spika, Katika Mkutano wa Tisa wa Bunge, Serikali iliwasilisha Mezani **jumla ya Sheria Ndogo 90**. Kati ya hizo, **Sheria Ndogo 50** zina hoja mbalimbali au kuhitaji maelezo kutoka kwa Mawaziri Wenye Dhamana na Sheria Ndogo husika.Aidha, **Sheria Ndogo 26** hazikuwa na hoja za kiuchambuzi na **14 ni Sheria Ndogo** zenye marekebisho mbalimbali**.**

2.7 MATOKEO YA UCHAMBUZI

a) **Sheria Ndogo kukiuka Misingi ya Katiba pamoja na Haki za Binadamu;**

Mheshimiwa Spika, Kamati ilifanya uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa Mezani katika Mkutano wa Tisa wa Bunge na kubaini kuwa, Kanuni **ya 31** ya Kanuni za *THE NATIONAL YOUTH REGULATIONS, 2017* zilizotungwa chini ya Ofisi ya Waziri Mkuu, inakiuka misingi ya Katiba ya Nchi na Haki za Binadamu.

Kanuni hiyo inatoa sharti kwamba, maamuzi ya Waziri ya Shauri la Rufaa iliyotoka kwa Katibu Mkuu yatakuwa ni ya mwisho na hayatahojiwa na chombo chochote. Masharti ya Kanuni hii ni Kinyume na **Ibara ya 13 (6) (a)** ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania inayotamka kama ifuatavyo;

Kwa madhumuni ya kuhakikisha usawa mbele ya Sheria, Mamlaka ya Nchi itaweka taratibu zinazofaa a kuzingatia misingi kwamba:- wakati haki na wajibu wa mtu yoyote inapohitajika kufanyiwa uamuzi na mahakama au chombo kingine chochote

kinachohusika, basi mtu huyo atakuwa na haki ya kupewa fursa ya kusikilizwa kwa ukamilifu, na pia haki yakukata rufani au kupata nafuu nyingine ya kisheria kutokana na maamuzi ya mahakama au chombo kinginecho kinachohusika.

Kamati inashauri kuwa, **Kanuni ya 31** ya Kanuni hizo ifanyiwe marekebisho kwa kuzingatia masharti ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania ya Mwaka 1977.

b) **Sheria Ndogo kuwa na Makosa ya Kiuandishi na Kiuchapaji;**

Mheshimiwa Spika, wakati wa Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Tisa wa Bunge, Kamati ilibaini kuwa, **jumla ya Sheria Ndogo 44** kati ya 50 zenye hoja zilikuwa na jumla ya **dosari zipatazo 90** za kiuandishi *(Legal Drafting Errors).* Baadhi ya Dosari hizo ni pamoja na;-

(i) **Sheria Ndogo kutoainisha Kifungu cha Sheria Mama (*Enabling Provision*) kinachotoa Mamlaka ya kuanzishwa kwa Sheria Ndogo hiyo ;**

Mfano wa Sheria ndogo hizo, ni *THE NATIONAL YOUTH REGULATIONS, 2017*, iliyotungwa chini ya Ofisi ya Waziri Mkuu ambapo Kanuni imerejea **Kifungu cha 27** cha Sheria Mama kuwa ndicho kinaanzisha Sheria hii ambacho kimsingi si sahihi kwakuwa Kifungu hiki kinahusu mahesabu na ukaguzi wa mahesabu.

Sheria nyingine iliyobainika kuwa na Dosari kama hiyo ni Kanuni za *THE ELECTRICITY (DEVELOPMENT OF SMALL POWER PROJECTS) RULES, 2017 zilizotungwa* chini ya Wizara ya Nishati ambapo hakuna **kifungu cha 46** cha Sheria ya *THE ELECTRICITY ACT, SURA YA 131* (Sheria Mama) kinachotoa Mamlaka ya kutangaza Kanuni hizi katika Gazeti la Serikali.

Kamati inashauri kuwa, Kanuni hizo zifanyiwe marekebisho kwa kuainisha vifungu sahihi vya Sheria Mama vinavyozianzisha *(Enabling Provisions)* ili kukidhi matakwa ya Kifungu cha 36(1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya *1 (The Interpretation of Laws Act, Cap 1 R.E. 2002)*.

(ii) **Sheria Ndogo kutofanya rejea sahihi ya Vifungu vinavyoanzisha Majedwali na Majedwali kutokwenda na maudhui ya Sheria Ndogo husika.**

Mfano wa Sheria ndogo hizo, ni *SHERIA NDOGO ZA (AFYA NA USAFI WA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA MBINGA*, 2017 zilizotungwa chini ya Ofisi ya Rais (TAMISEMI) ambapo **Kifungu cha 28** cha Sheria ndogo hizi kinafanya rejea ya Jedwali la Tatu badala ya kurejea Jedwali la Nne linalohusu hati ya kufifilisha kosa.

Aidha, **Kanuni ya 6 (3) (f)** ya Kanuni za *THE TRANSPORT LICENCING (PUBLIC SERVICE VEHICLES) REGULATIONS, 2017* zilizotungwa chini ya Wizara Ya Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano, inayohusu *payment of Application Fees* ambayo inafanya rejea ya Jedwali la Kwanza la Kanuni hizi. Hata hivyo, maudhui ya **Kanuni ya 6(3) (f)** yameainishwa chini ya Jedwali la Pili na siyo Jedwali la kwanza.
Kamati inashauri kuwa, Majedwali yote yaliyobainika kuwa na dosari yafanyiwe marekebisho kwa kuainisha vifungu sahihi vinavyoyaanzisha, halikadhalika kuweka Majedwali ambayo yanaendana na Sheria Ndogo husika ili kukidhi matakwa cha Sheria ya Tafsiri, Sura ya 1.

(iii) **Sheria Ndogo kuwa na baadhi ya Vifungu visivyokuwa na *Marginal Notes* au kuwa na *Marginal Notes* zenye maudhui yasiyoendana na Maudhui ya Kifungu husika,**

Mfano wa Sheria ndogo hizo, ni *SHERIA NDOGO ZA (HIFADHI YA MAZINGIRA) ZAHALMASHAURI YA WILAYA YA TABORA, 2017,*

zilizotungwa chini ya Ofisi ya Rais (TAMISEMI) ambapo, **Kifungu cha 28** cha Sheria Ndogo hizi hakina *Marginal Notes* yenye kuainisha maudhui ya Kifungu husika.

Aidha, **kifungu cha 4** cha *SHERIA NDOGO ZA (UHIFADHI WA VYANZO VYA MAJI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MASASI, 2017,* zilizotungwa chini ya Ofisi ya Rais (TAMISEMI), kilibainika kuwa na namba za Simu ya Mkononi ambazo haziendani na maudhui ya Kifungu husika.

Kamati inashauri kuwa, Serikali ifanye marekebisho kwa Sheria Ndogo zote zilizobainika kuwa na kasoro za kiuandishi katika *marginal Notes* zake ili kukidhi masharti ya uandishi bora wa sheria kwa mujibu wa Kifungu cha 25(1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya *1 (The Interpretation of Laws Act, Cap 1 R.E. 2002)*.

(iv) **Sheria Ndogo kutoa tafsiri za maneno ambazo hazijitoshelezi au haziendani na tafsiri zilizokwisha tolewa na Sheria Mama;**

Mfano wa Sheria ndogo hizo, ni *SHERIA NDOGO ZA (KODI YA MAJENGO) (MAREKEBISHO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MAGU,2017* zilizotungwa chini ya Ofisi ya Rais (TAMISEMI), ambapo **Kifungu cha 3** kinatafsiri neno 'Benki' kuwa ni jengo maalum ambalo linatumiwa kuhifadhi fedha au vito vya thamani, jengo hilo lazima liwe maalum kwa shughuli za Benki. Kimsingi, tafsiri hii ina mapungufu kwani inatofautiana na tafsiri kwa mujibu wa Sheria ya *The Banking and Financial Institutions Act*, ya Mwaka 1991 inayotoa tafsiri ya neno benki kama ifuatavyo:-

*"**bank**" means a financial institution authorised to receive money on current account subject to withdrawal by cheque'.*

Aidha, **kifungu cha 4** cha *SHERIA NDOGO ZA (USAFI NA HIFADHI YA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KONGWA, 2017* chini ya Ofisi ya Rais (TAMISEMI), ambacho kinatoa tafsiri ya maneno 'mazingira', 'taka', 'taka gesi','taka ngumu', 'taka yenye madhara', taka vimiminika na maneno mengine yanayohusiana na mazingira ambayo tayari yametafsiriwa na sheria ya Usimamizi wa Mazingira, Sheria Na. 20 ya mwaka 2004 *(The Environment Management Act, 2004)*, pasipo kufanya rejea ya Sheria hiyo.

Kamati inashauri kuwa, ni vyema tafsiri hizi za baadhi ya maneno katika Sheria Ndogo zikafanya rejea ya tafsiri iliyokwishatolewa chini ya Sheria Mama iliyotungwa na Bunge kuhusu suala husika. Hatua hiyo itaondoa uwezekano wa kuwa na tafsiri zaidi ya moja kwa suala moja ambalo tayari limefanyiwa kazi na sheria nyingne *(To maintain Uniformity of Law)*, na hivyo kukidhi matakwa ya kifungu cha 39 (1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya *1 (The Interpretation of Laws Act, Cap 1 R.E. 2002)*.

SEHEMU YA TATU

3.0 MAONI NA MAPENDEKEZO YA KAMATI

3.1 MAONI NA MAPENDEKEZO YA JUMLA KUHUSU SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA KATIKA MKUTANO WA NANE NA MKUTANO WA TISA WA BUNGE

Mheshimiwa Spika, kutokana na uchambuzi uliofanyika kwa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Nane na Mkutano wa Tisa wa Bunge, Kamati inashauri Serikali kufanya marekebisho katika Sheria Ndogo zote zilizobainika kuwa na dosari mbalimbali, kwa kuzingatia maoni na mapendekezo kama yalivyoelekezwa katika taarifa hii pamoja na Jedwali la Uchambuzi.

3.2 HOJA

Mheshimiwa Spika, kwa kuwa, baadhi ya Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Nane na Mkutano wa Tisa wa Bunge zilibainika kuwa na vifungu vinavyoonekana kukiuka masharti ya Katiba, Sheria Mama na Sheria nyingine za nchi kinyume na masharti ya Kifungu cha 36(1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1 ambayo inazitaka sheria ndogo kutokiuka masharti ya Sheria Mama.

Na kwa kuwa, Sheria Ndogo zinazokinzana na Kifungu cha 36(1) cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1 zinahesabika kuwa ni batili kwa kiwango cha masharti hayo yaliyokiukwa

Kwa hiyo basi, Bunge linaazimia kwamba:-

a) Sheria Ndogo zote zilizobainika kuwa na dosari hizo kama zilivyoorodheshwa katika Taarifa ya Kamati pamoja na zile zilizoainishwa katika **Jedwali la Uchambuzi** lililoambatishwa katika taarifa hii, zirekebishwe kwa kuzingatia ushauri uliotolewa na Kamati.

b) Serikali iwasilishe Taarifa kuhusu utekelezaji wa maoni na mapendekezo ya Kamati pamoja na marekebisho yaliyofanywa katika Sheria Ndogo hizo kabla ya vikao vya Kamati kuelekea Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge.

Mheshimiwa Spika, **kwa kuwa**, wakati wa Uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Nane na Mkutano Tisa wa Bunge, Kamati ilibaini baadhi ya Sheria Ndogo zina dosari za uandishi na uchapaji katika baadhi ya Majedwali, Fomu na Vifungu vinavyoyaanzisha.

Na kwa kuwa, Majedwali na Fomu ni sehemu ya Sheria husika, hivyo maudhui yake lazima yaendane na vifungu vinavyoyaanzisha kwa mujibu wa **kifungu cha 25** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1.

Kwa hiyo basi, Bunge linaazimia kwamba:-

a) Sheria Ndogo zote zilizobainika kuwa na dosari za kiuandishi na kiuchapaji katika Majedwali na Fomu kama zilivyoorodheshwa katika Taarifa ya Kamati na zile zilizoainishwa katika **Jedwali la Uchambuzi** lililoambatishwa katika taarifa hii, zirekebishwe kwa kuzingatia ushauri uliotolewa na Kamati.

b) Serikali iwasilishe Taarifa kuhusu utekelezaji wa maoni na mapendekezo ya Kamati pamoja na marekebisho yaliyofanywa katika Sheria Ndogo hizo kabla ya vikao vya Kamati kuelekea Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge.

Mheshimiwa Spika, **kwa kuwa,** Kamati ilibaini kwamba baadhi ya Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Nane na Mkutano wa Tisa wa Bunge zina Dosari ya kunakili vifungu ya Sheria Ndogo za maeneo mengine ambayo hayaendani na maudhui ya Sheria Ndogo za maeneo yao.

Na kwa kuwa, makosa hayo ya kunakili Sheria za maeneo mengine yanaweza kusababisha utekelezaji mgumu wa Sheria hiyo kwa wananchi wa maeneo hayo ambayo Sheria hiyo imetungwa kutumika.

Hivyo basi, Bunge linaazimia kwamba:-

a) Serikali ifanye marekebisho katika Sheria Ndogo zote zenye vifungu vilivyonakiliwa katika Sheria Ndogo za maeneo mengine na ambavyo haviendani na maeneo yao.

b) Serikali iwasilishe Taarifa kuhusu utekelezaji wa maoni na mapendekezo ya Kamati pamoja na marekebisho yaliyofanywa katika Sheria Ndogo hizo kabla ya vikao vya Kamati kuelekea Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge.

Mheshimiwa Spika, **kwa kuwa,** Kamati ilibaini kwamba baadhi ya Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Nane na Mkutano wa Tisa wa Bunge zina dosari ya kutoa tafsiri za baadhi maneno bila kufanya rejea ya maneno hayo yaliyokwisha tafsiriwa na Sheria Mama husika.

Na kwa kuwa, dosari hiyo yakufanya tafsiri mbadala kinyume cha tafsiri iliyokwishatolewa na Sheria mama ni kinyume na masharti yaliyoainishwa katika **kifungu cha 39(1)** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1, ambacho kinataka tafsiri za Maneno ya Sheria Ndogo ziwe ni zile zilizotafsiriwa katika Sheria Mama husika,

Hivyo basi, Bunge linaazimia kwamba:-

a) Serikali ifanye marekebisho katika Sheria Ndogo zote zenye tafsiri ambazo hazijafanya rejea ya tafsiri iliyotolewa katika Sheria Mama husika kama zilivyoainishwa katika taarifa hii na **Jedwali la Uchambuzi** lililoambatishwa.

b) Serikali iwasilishe Taarifa kuhusu utekelezaji wa maoni na mapendekezo ya Kamati pamoja na marekebisho yaliyofanywa katika Sheria Ndogo hizo kabla ya vikao vya Kamati kuelekea Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge.

3.3 MAONI YA JUMLA

3.3.1 Utekelezaji wa Maoni na Mapendekezo ya Kamati

Mheshimiwa Spika, ikumbukwe kwamba mamlaka ya kutunga Sheria Ndogo yaliyokasimiwa kwa Mawaziri na vyombo vingine vya Serikali kwa Sheria zilizotungwa na Bunge, si mamlaka Kamili *(it is only delegated)*. Muda wowote Bunge linaweza kufanya mabadiliko ya Sheria Ndogo yoyote ambayo Bunge litaona ulazima wa kuifanyia marekebisho kwa mujibu wa masharti yaliyoainishwa katika **Kifungu cha 38** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1. Kwa sababu hiyo, Kamati

inashauri Mawaziri na vyombo vyote vilivyokasimiwa madaraka ya kutunga Sheria Ndogo ambazo Kamati imebaini kuwa na dosari wafanye marekebisho yaliyopendekezwa haraka na kutangaza katika Gazeti la Serikali kabla ya Mkutano wa Kumi na Moja wa Bunge.

Mheshimiwa Spika, mapendekezo haya yanatokana na Kamati kubaini kuwa majibu ambayo baadhi ya Mawaziri wamekuwa wakiwasilisha mbele ya Kamati, yamejaa ahadi za utekelezaji unaochukua muda mrefu wakati Sheria Ndogo zilizobainika kuwa na dosari bado zinaendelea kutumika na baadhi kuwa na madhara makubwa kwa wananchi kiuchumi na katika haki zao za msingi.

3.3.2**Uwasilishaji wa Sheria Ndogo Bungeni**

Mheshimiwa Spika, Kwa kuzingatia masharti ya **Kifungu cha 38** cha Sheria ya Tafsiri ya Sheria, Sura ya 1, Kamati inaendelea kusisitiza na kuishauri Serikali kuhakikisha inawasilisha kwa wakati katika kila Mkutano wa Bunge, Sheria Ndogo zote zilizochapishwa tangu Kikao cha mwisho cha Mkutano wa Bunge uliopita. Hatua hii italiwezesha Bunge kutekeleza majukumu yake kikamilifu lakini pia litaepusha mgogoro wa kiutendaji wa Sheria Ndogo yoyote ambayo Bunge linaweza kuazimia isitumike kwa kutowasilishwa Bungeni kwa wakati.

3.3.3 **Uhariri wa Sheria Ndogo**

Mheshimiwa Spika, Kamati inashauri Ofisi ya Mwanasheria Mkuu wa Serikali kitengo cha Mwandishi Mkuu wa Sheria wa Bunge (CPD) pamoja na Idara za Sheria za Wizara, kuendelea kufanya uhariri katika Sheria Ndogo zote zilizotungwa na Mamlaka zilizokasimiwa jukumu la utungaji wa sheria Ndogo ili kuondoa dosari mbalimbali za kiuandishi na kimaudhui zinazojitokeza kabla ya Sheria Ndogo hizo kuchapishwa katika Gazeti la Serikali.

Mheshimiwa Spika, ni vyema ikakumbukwa kwamba, Bunge kupitia Kamati hii siyo chombo cha uhariri wa sheria ndogo zinazotungwa na mamlaka mbalimbali, bali lina jukumu la kupitia kwa lengo la kujiridhisha iwapo Sheria Ndogo hizo zimekidhi matakwa ya Kikatiba na Sheria nyingine za nchi.

SEHEMU YA NNE

4.0 HITIMISHO

4.1 SHUKRANI

Mheshimiwa Spika, napenda kutumia fursa hii kutoa shukrani zangu za dhati kwako binafsi na Uongozi wa Bunge lako tukufu kwa kuiwezesha Kamati hii kutekeleza wajibu wake kwa ufanisi katika kipindi cha Januari, 2017 hadi Januari, 2018. Hii ni pamoja na kuweka utaratibu wa kuchambua na Kuwasilisha taarifa za Kamati ya Sheria Ndogo katika Bunge lako tukufu. Ni matumaini yangu kwamba, utaratibu huu utakuwa endelevu kwa kuzingatia umuhimu wa Kamati hii katika maendeleo ya nchi yetu.

Mheshimiwa Spika, kipekee kabisa niwashukuru Wajumbe wa Kamati ya Kudumu ya Sheria Ndogo kwa kazi kubwa na nzuri ya kuchambua Sheria Ndogo zilizowasilishwa katika Mkutano wa Sita, Mkutano Saba, Mkutano wa Nane na Mkutano wa Tisa wa Bunge na hatimaye kufanikisha taarifa hii ya mwaka. Kwa kuwa Kamati za Bunge zinamaliza muda wake nitumie fursa hii kuwashukuru kwa ushirikiano wao kwangu katika kipindi chote cha uhai wa Kamati. Niwatakie heri na kuwajibika kwema katika Kamati watakazopangiwa. Kwa heshima kubwa naomba majina yao kama yalivyoanishwa katika Taarifa hii yaingizwe kwenye Taarifa Rasmi za Bunge (Hansard). Majina hayo ni haya yafuatayo:-

1. Mhe. Andrew John Chenge (Mb)
2. Mhe. William Mganga Ngeleja (Mb)
3. Mhe. Abdallah Ally Mtolea (Mb)
4. Mhe. Halima James Mdee (Mb)
5. Mhe. Daniel Edward Mtuka (Mb)
6. Mhe. Rashid Ali Abdallah (Mb)
7. Mhe. Aida Joseph Khenani (Mb)
8. Mhe. Ridhiwani Jakaya Kikwete (Mb)
9. Mhe. Esther Michael Mmasi (Mb)
10. Mhe. Salome Wycliffe Makamba (Mb)
11. Mhe. Hassani Seleman Kaunje (Mb)
12. Mhe. Sadifa Juma Khamis (Mb)
13. Mhe. Khamis Mtumwa Ali (Mb)
14. Mhe. Hassan Elias Massala (Mb)
15. Mhe. Almas Athuman Maige (Mb)
16. Mhe. Goodluck Asaph Mlinga (Mb)
17. Mhe. Kiteto Zawadi Koshuma (Mb)
18. Mhe. Elibariki Emmanuel Kingu (Mb)
19. Mhe. Tundu Antipas Mughway Lissu (Mb)

Mheshimiwa Spika, Kwa moyo wa dhati kabisa nimshukuru Mhe. Jenista J. Mhagama (MB) – Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Sera, Bunge, Kazi, Vijana, Ajira na Walemavu) kwa uratibu ambao umeiwezesha Kamati kwa kipindi cha Januari, 2017 hadi Januari, 2018 kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi. Hii ni pamoja na kuwasilisha kwa wakati Magazeti ya Serikali pamoja na Viambatisho vyake na hivyo kurahisisha utekelezaji wa kazi za Kamati hii. Aidha, niwashukuru Mawaziri na Naibu Mawaziri wa sekta mbalimbali kwa kufika mbele ya Kamati na kujibu hoja zilizoibuliwa na Wajumbe wa Kamati. Kwa heshima na taadhima naomba niwatambue kama ifuatavyo:-

1. Mhe. Selemani Saidi Jafo (Mb)
   Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI)

2. Mhe. Jenista Joakim Mhagama (Mb)
   Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu
   (Sera, Uratibu na Bunge)

3. Mhe. William Vangimembe Lukuvi (Mb)
   Waziri wa Ardhi, Nyumba na Maendeleo ya Makazi

4. Mhe. Dkt. Medard Matogolo Kalemani (Mb)
   Waziri wa Nishati

5. Mhe. Prof.Palamagamba,J.A.M.Kabudi (Mb)
   Waziri wa Katiba na Sheria

6. Mhe.Prof.Makame Mnyaa Mbarawa(Mb)
   Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano

7. Mhe. Subira Mgalu(Mb)
   Naibu Waziri wa Nishati

8. Mhe. Dkt. Ashatu Kachwamba Kijaji (Mb)
   Naibu Waziri wa Fedha na Mipango

9. Mhe. Eng. Atashasta Nditiye (Mb)
Naibu Waziri wa Ujenzi, Uchukuzi na Mawasiliano

10. Mhe. Joseph Kakunda (Mb)
Naibu Waziri wa Nchi, Ofisi ya Rais (TAMISEMI)

11. Mhe. Anthony Peter Mavunde(Mb)
Naibu Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu (Bunge)

Mheshimiwa Spika, aidha, napenda kuwashukuru kwa dhati Watumishi wa Ofisi ya Bunge chini ya uongozi mahiri wa Ndg. Stephen Kagaigai, Katibu wa Bunge kwa ushirikiano wanaoipatia Kamati ili iweze kutekeleza majukumu yake kwa ufanisi. Aidha, nimshukuru Mkurugenzi wa Kamati Ndg. Athuman Hussein akisaidiwa na Bi. Angelina Sanga, Mkurugenzi Msaidizi wa Kamati kwa usimamizi mzuri wa shughuli za Kamati.

Mheshimiwa Spika, mwisho lakini si kwa umuhimu, niwashukuru Makatibu wa Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo, Ndg. Yona Kirumbi, Ndg. Angela Shekifu, Ndg. Mkuta Masoli, Ndg. Stanslaus Kagisa na Ndg. Chacha Nyakega wakisaidiwa na Ndg. Paul Chima kwa kuratibu vyema shughuli za Kamati hadi kukamilika kwa taarifa hii.

4.2 HOJA

Mheshimiwa Spika, baada ya kueleza shughuli zilizotekelezwa na Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo na kufafanua matokeo ya uchambuzi wa Sheria Ndogo zilizowasilishwa Bungeni, sasa naomba kutoa hoja kwamba Bunge lipokee na kuikubali Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo kuhusu utekelezaji wa shughuli zake katika kipindi cha kuanzia Mwezi Januari, 2017 hadi Januari, 2018 pamoja na maoni na mapendekezo yaliyomo kwenye Taarifa hii.

Mheshimiwa Spika, naomba kutoa hoja.

Mhe. Andrew John Chenge (Mb)

MWENYEKITI

Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Sheria Ndogo

8 Februari, 2018

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA SHERIA NDOGO

UCHAMBUZI WA SHERIA NDOGO ZILIZOWASILISHWA BUNGENI NOVEMBA, 2017

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
TOLEO NA. 34 LA TAREHE 1 SEPTEMBA, 2017						
1.	**GN NA. 324** 1 SEPTEMBA,2017	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MAZAO YA MISITU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MPWAPWA, ZA MWAKA 2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 7(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS-TAMISEMI	**Jedwali la Pili** linalohusu Hati ya Kukiri Kosa haitaji kifungu cha Sheria Ndogo kinacholianzisha.	Jedwali lifanyiwe marekebisho kwa kutaja kifungu cha 7 cha sheria Ndogo hii.
TOLEO NA. 35 LA TAREHE 8 SEPTEMBA, 2017						
2.	**GN NA. 331** 8 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MATANGAZO) ZA HALMASHAURI YA MJI WA IFAKARA	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	**Kifungu cha 12** cha Sheria Ndogo hii kinarejea Jedwali bila kuainisha ni Jedwali la ngapi wakati Sheria ndogo hii ina Majedwali zaidi ya moja na hivyo	**Kifungu cha 12** kifanyiwe Marekebisho kwa kurejea Jedwali la Nne la Sheria Ndogo hizi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
			chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)		kukosa muunganiko mzuri wa kifungu na jedwali husika.	
3.	**GN NA. 332** 8 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MAEGESHO) ZA HALMASHAURI YA MJI WA IFAKARA, 2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Kifungu cha 3 cha sheria ndogo hizi kinatafsiri **'Chombo cha Usafiri'** kuwa ni magari, pamoja na pikipiki zenye magurudumu matatu. Tafsiri hii ni finyu kwakuwa zipo aina mbalimbali za usafiri zaidi ya pikipiki yenye magurudumu matatu. (**Kwa mfano:** GN 343 ya Sheria Ndogo za Halmashauri ya Mji wa Makambako za Mwaka	1. Tafsiri ya Chombo cha Usafiri ifanyiwe marekebisho kwa kutoa tafsiri pana kwakuzingatia matumizi ya neno husika.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					2017 imetafsiri **Chombo cha Usafiri** kuwa ni: Chombo chochote kinachotumika kusafirisha mtu, watu au mizigo kutoka sehemu moja kwenda nyingine isipokuwa mkokoteni, au wanyama wanaotumika kama kusafirisha watu au mizigo), tafsiri ambayo inajitosheleza. 2. **Kifungu cha 8(2)** cha sheria Ndogo hizi kinaipa mamlaka Halmashauri au Wakala wa Halmashauri kukifunga mnyororo	2. **Kifungu cha 8(2)** kifanyiwe marekebisho kwa kuainisha maudhui ya kifungu cha 13 cha sheria ndogo hizi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					chombo cha usafiri kilichozuiliwa kwa muda wa masaa matatu(3) ambapo baada ya muda huo chombo hicho kitabebwa/kuvutwa na kupelekwa katika yadi ya Halmashauri au eneo lingine litakaloainishwa na Halmashauri. Maudhui ya kifungu hiki yana mapungufu kwakuwa hakiainishi mazingira yatakayopelekea/kusababisha kufungwa mnyororo chombo cha Usafiri *(The sub-*	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					*provision has no proper and specific clarification on the reasonable cause).**Hivyo, maudhui ya kifungu cha 8 (2) yalitakiwa kufuata baada ya maudhui ya kifungu cha 13 cha sheria ndogo hizi.***	
					3. **Kifungu cha 15** cha Sheria Ndogo hii kinarejea Jedwali bila kuainisha ni Jedwali la ngapi kwakuwa Sheria Ndogo hii ina Majedwali zaidi ya moja na hivyo	3. **Kifungu cha 15** kifanyiwe Marekebisho kwa kurejea Jedwali la Nne la Sheria Ndogo hizi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kukosa muunganiko mzuri wa kifungu na jedwali husika wakati wa rejea.	
4.	**GN NA. 333** 8 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MAZAO YA MISITU) ZA HALMASHAURI YA MJI WA IFAKARA, 2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	**Kifungu cha 10** cha Sheria Ndogo hii kinarejea Jedwali bila kuainisha ni Jedwali la ngapi kwakuwa Sheria ndogo hii ina Majedwali zaidi ya moja na hivyo kukosa muunganiko mzuri wa kifungu na jedwali husika wakati wa rejea.	**Kifungu cha 10** kifanyiwe Marekebisho kwa kurejea Jedwali la Pili la Sheria Ndogo hizi**.**
5.	**GN NA. 334** 8 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (KODI YA MAJENGO) ZA HALMASHAURI	SHERIA YA KODI YA MAMLAKA ZA MIJI **(SURA YA 289)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Sheria imekosea kwa kurejea Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa kwa kurejea	1. Sheria ifanyiwe marekebisho kwa kurejea jina sahihi la Sheria

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		YA MJI WA IFAKARA, 2017			289. Jina sahihi la Sheria lilipaswa kurejewa kuanzisha Sheria Ndogo hii ni Sheria ya Kodi Ya Mamlaka za Miji. 2. **Jedwali la Pili** la Sheria Ndogo hizi linarejea kuanzishwa chini ya **Kifungu cha 8** cha Sheria Ndogo hizi. Hata hivyo, Kifungu kinachorejewa hakina maneno ya rejea yenye kuweka muunganiko wa maudhui yake na Jedwali la Pili.	inayoanzisha Sheria Ndogo. 2. **Kifungu cha 8** Kifanyiwe marekebisho kwa kurejea Jedwali la Pili la Sheria Ndogo hizi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
6.	**GN NA. 335** 8 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA MJI WA IFAKARA ,2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Jedwali la Pili linafanya rejea ya kifungu cha 14 cha sheria ndogo hizi ambacho hakipo. 2. **Kifungu cha 13** cha sheria ndogo hizi kinafanya rejea ya Jedwali bila kuainisha ni Jedwali la ngapi kwakuwa Sheria ndogo hizi zina jedwali zaidi ya moja, na hivyo kukosa muunganiko wa maudhui yake na Jedwali la Pili.	1. Jedwali lifanyiwe Marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya kifungu cha 13 cha Sheria ndogo hizi. 2. **Kifungu cha 13** Kifanyiwe marekebisho kwa kurejea Jedwali la Pili la Sheria Ndogo hizi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
7.	**GN NA. 336** 8 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MASOKO, MAGULIO NA MINADA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA IFAKARA, 2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Sheria Ndogo hii haina rejea ya **Kifungu cha 16(1)** kinachotoa mamlaka kwa Halmashauri ya Mji kutunga Sheria Ndogo hizi *(No enabling Provision).* 2. **Kifungu cha 3** kinatoa tafsiri ya 'Chombo cha Usafiri' kuwa ni gari la Abiria, gari la Mizigo, bajaji na Pikipiki	1. Sheria Ndogo hizi zifanyiwe marekebisho kwa kurejea **Kifungu cha 16 (1) cha Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa, Sura 290,** inayoanzisha Sheria ndogo hizi *(Enabling Provision).* 2. Kwakuwa imebainika kuwepo kwa tafsiri mbalimbali kuhusu 'Chombo cha Usafiri' kutoka Halmashauri

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
						mbalimbali, vyema kuwepo tafsiri moja ili kuweka kufanana ya tafsiri ya 'Chombo cha Usafiri' kwa Halmashauri zote nchini.
					3. **Kifungu cha 10** cha Sheria Ndogo hizi kinafanya rejea ya Jedwali bila kuainisha ni Jedwali la ngapi kwakuwa Sheria ndogo hizi zina jedwali zaidi ya moja, na hivyo kukosa muunganiko wa maudhui yake na	3. **Kifungu cha 10** Kifanyiwe marekebisho kwa kurejea Jedwali la Pili la Sheria Ndogo hizi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Jedwali la Pili.	
8.	**GN NA. 337** 8 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (HIFADHI YA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA IFAKARA, 2017	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA 288) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 89**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. **Kifungu cha 6(2)** kinarejea Jedwali lenye kuainisha faini kwa mfugo wowote utakaomatwa ukizurura ovyo katika eneo la Halmashauri. Hata hivyo, hakuna sehemu yenye Jedwali hilo linalorejewa chini ya Sheria ndogo hizi. 2. **Kifungu cha 6 (5)** hakiainishi wajibu kwa Halmashauri katika kufidia mifugo itakayokufa ikiwa chini ya uangalizi	1. Sheria Ndogo hii ifanyiwe Marekebisho kwa kuweka Jedwali linalorejewa katika Kifungu cha 6(2) cha Sheria Ndogo hizi. 2. **Kifungu cha 6(5)** cha Sheria Ndogo hizi kifanyiwe marekebisho kwa kuainisha wajibu

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					wake kutokana na Uzembe wa Maafisa husika wa Halmashauri hiyo. 3. **Kifungu cha 15(2)** kinarejea Jedwali lenye kuainisha maeneo yaliyohifadhiwa kwa ajili ya vyanzo vya maji. Hata hivyo, hakuna sehemu yenye Jedwali hilo linalorejewa chini ya Sheria ndogo hizi. 4. Kuhusu Adhabu katika kifungu cha 35	wa Halmashauri pale ambapo mifugo itakufa kutokana na uzembe wa Halmashauri. 3. Sheria Ndogo hii ifanyiwe Marekebisho kwa kuweka Jedwali linalorejewa katika **Kifungu cha 15(2)** cha Sheria Ndogo hizi. 4. Kuna haja ya vifungu vya

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					cha sheria Ndogo hizi(Angalizo)	makosa ya uharibifu wa mazingira kurejea adhabu chini ya Sheria husika ya mazingira. Hii inatokana na udogo wa adhabu katika **Kifungu cha 35** (ambayo ni kwa mujibu wa sheria) ukilinganisha na madhara makubwa ya makosa ya uaribifu wa mazingira na makosa mengine kama hayo.
9.	**GN NA. 339** 8 SEPTEMBA,	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA	**SHERIA YA FEDHA YA**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	**Kifungu cha 13 (a)** na **(b)** cha Sheria Ndogo hii	Waziri atoe ufafanuzi

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	2017	HUDUMA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA IFAKARA, 2017	**SERIKALI ZA MITAA** **SURA YA 290** **Chini ya Kifungu cha 6(1)(u) na 16 (1)**		vinazungumzia kuhusu makosa ya kughushi *(forgery)* katika mahesabu, pasipo kuonyesha kwamba makosa haya yatashughulikiwa kwa taratibu za kijinai kwa mujibu wa Kanuni ya Adhabu Sura ya 16. Badala yake Adhabu ya Makosa haya ni kwa mujibu wa Sheria Ndogo hii kama ilivyoainishwa chini ya **Kifungu cha 14**.	
10.	**GN NA. 340** 8 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (AFYA NA USAFI WA	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. **Kifungu cha 3** cha Sheria Ndogo kinatafsiri neno kero/chukizo na	1. Kifungu kifanyiwe marekebisho.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA IFAKARA, 2017	MIJI) (SURA YA 288) **Imetungwa chini ya Kifungu cha 89**		kuainisha mambo ambayo yatatafsiriwa kuwa ni kero/chukizo. Uandishi wa masuala yahusuyo kero/chukizo yamejirudia rudia, mfano sehemu (a) na (d) vinafanana na pia vitu vilivyotajwa katika eneo (c) na (d) vinafanana. 2. Sheria ina makosa ya uandishi kwa kuandika Kifungu cha 5 mara mbili. 3. **Kifungu cha 10** kinaweka wajibu	2. Sheria ifanyiwe marekebisho kuondoa kosa hilo. 3. Kifungu kifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kwa mmiliki, mpangaji au mfanyabiashara kupaka rangi angavu katika nyumba yake. Maudhui ya Kifungu hiki yanaingialia uhuru wa mtu binafsi. 4. Sheria Ndogo ina vifungu vinavyojirudia na kufanana kimaudhui. **Kifungu cha 16(5)** na kile cha **21(1)** ambavyo vyote vinaonyesha wajibu wakupima afya kwa watu huduma za vinywaji na chakula.	marekebisho. 4. Waziri atoe ufafanuzi

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
11.	**GN NA. 341** 8 SEPTEMBA, 2017	KANUNI ZA KUDUMU ZA HALMASHAURI YA MJI WA IFAKARA, 2017	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) SURA YA 288 **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 42 (1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Hoja ya kiapo cha Diwani inayotajwa katika Jedwali la Kanuni hizi ilitakiwa kuwa na Jedwali lake la pili kwakuwa ni hoja inayojitegemea kwa rejea ya **Kanuni ya 71** ya Kanuni hizi. 2. **Rejea ya Maadili** ya Viongozi wa Umma inayotajwa katika Jedwali la Kanuni hizi, ilitakiwa kuitwa **Jedwali la Tatu** kwa mantiki ya maudhui ya **Kanuni ya 71(b)** cha kanuni hizi kuhusu maadili ya Madiwani.	1. Jedwali la Kanuni hizi lifanyiwe marekebisho kwa kuongeza **Jedwali la Pili** kwa rejea ya **Kanuni ya 71(a)** kuhusu Kiapo cha Madiwani. 2. Jedwali la Kanuni hizi lifanyiwe marekebisho kwa kuongeza **Jedwali la Tatu** kwa rejea ya **Kanuni ya 71(b)** kuhusu Fomu ya Maadili ya Umma (Madiwani).

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
TOLEO NA. 36 LA TAREHE 15 SEPTEMBA, 2017						
12.	**GN NA. 348** 15 SEPTEMBA, 2017	THE NATIONAL YOUTH REGULATION, 2017	THE NATIONAL YOUTH COUNCIL ACT (SURA YA 441) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 27(1))**	OFISI YA WAZIRI MKUU	1. **Kanuni ya 4(10)** inayoanzisha Jedwali la Tatu hionyeshi maneno ya kuanzisha Jedwali hilo *(No connectivity)*. 2. Kanuni imerejea **Kanuni ya 27** cha Sheria Mama kuwa ndio kinaanzisha Sheria hii ambacho kimsingi si sahihi kwakuwa Kifungu hiki kinahusu mahesabu na ukaguzi wa mahesabu.	1. Kanuni ifanyiwe marekebisho kwa kuweka maneno unganishi. 2. Kanuni ifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kifungu sahihi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					3. **Kanuni ya 31** kinatoa sharti kwamba maamuzi ya Waziri ya Shauri la Rufaa iliyotoka kwa Katibu Mkuu yatakuwa ni ya mwisho na hayatahojiwa na chombo chochote. Masharti ya Kifungu hiki ni Kinyume na **Ibara ya 13 (6) (a)** ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania inatotamka kama ifuatavyo; 6.*Kwa madhumuni ya kuhakikisha usawa mbele ya Sheria, Mamlaka ya*	4. Kanuni kifanyiwe marekebisho kwa kuzingatia masharti ya Katiba ya Jamhuri ya Muungano wa Tanzania, 1977.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Nchi itaweka taratibu zinazofaa a kuzingatia misingi kwamba:- *(a) wakati haki na wajibu a mtu yoyoteinapohitaji ka kufanyiwa uamuzi na mahakama au chombo kingine chochote kinachohusika, basi mtu huyo atakuwa na haki ya kupewa fursa ya kusikilizwa kwa ukamilifu, na pia haki yakukata rufani au kupata*	

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					nafuu nyingine ya kisheria kutokana na maamuzi ya mahakama au chombo kinginecho kinachohusika.	
13.	**GN NA. 350** 15 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU WA MATUMIZI YA BARABARA) ZA HALMASHAURI YA JIJI LA MWANZA, 2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	**Kifungu cha 4** cha Sheria Ndogo kinatafsiri neno gari kuwa ni chombo chochote chenye matairi manne. Tafsiri ya neno hili inaweza kuleta utata kwakuwa kuna vyombo vya usafiri ambavyo vina matairi manne na si magari.	Kifungu kirekebishwe kwa kuweka tafsiri sahihi.
14.	**GN NA. 352**	SHERIA NDOGO ZA (ULINZI WA	SHERIA YA	OFISI YA RAIS -	**Kifungu cha 3** kinatafsiri	Sheria ifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	15 SEPTEMBA, 2017	USALAMA) ZA HALMASHAURI YA JIJI LA MWANZA, 2017	SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA YA 288) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 89**	TAMISEMI	neno Mkazi kuwa ni yule anayeishi katika jiji la mwanza na awe na uri wa miaka zaidi ya 18. Sheria hii inabagua wale ambao hawana umri zaidi ya miaka kumi na nane lakini pia wanaishi katika Halmashauri ya Jiji la Mwanza.	marekebisho kuondoa masharti ya umri kwa mkazi.
15.	**GN NA. 353** 15 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (UDHIBITI WA USIMAMIZI WA RASILIMALI YA UVUVI KWENYE MIALO) (BMU) ZA HALMASHAURI YA JIJI LA MWANZA, 2017	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA YA 288) **Zimetungwa chini ya Kifungu**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Sheria ina makosa ya uandishi kwa kurejea Sura ya 290 badala ya Sura ya 288. 2. Uandishi wa **Kifungu cha 7(o)** unaonyesha kama ni kosa kutumia gari	1. Sheria ifanyiwe marekebisho kuondoa dosari za uandishi. 2. Waziri atoe ufafanuzi

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
			cha 89		maalum kufuata samaki kituoni, wakati kimsingi Kifungu kililenga kuonyesha kuwa ni kosa kutumia barafu chafu kuhifadhia samaki.	
16.	**GN NA. 357** 15 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (ADA YA VIBALI VYA BURUDANI) ZA HALMASHAURI YA JIJI LA MWANZA, 2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	**Kifungu cha 3** kinatoa tafsiri ya maneno Burudani na Sherehe kuwa ni tukio la mkusanyiko wa watu linalofanyika ukumbini, uwanjani au eneo lolote lililoruhusiwa na Halmashauri. Tafsiri ya maneno haya ni tata kwakuwa si kila tukio la mkusanyiko huwa ni	Sheria ifanyiwe marekebisho kuweka tafsiri sahihi ya maneno haya.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					sherehe au burudani, hivyo tafsiri ya maneno haya inaweza kutumika vibaya kwa matukio ambayo si Sherehe wala burudani ambayo yana mkusanyiko wa watu.	
17.	**GN NA. 358** 15 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MASOKO NA MAGULIO) ZA HALMASHAURI YA JIJI LA MWANZA, 2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	**Kifungu cha 19(2)** kinaelekeza ada na ushuru kulipwa kama inavyoonyeshwa katika Jedwali la Kwanza, Pili, Tatu na Nne la Sheria hii. Hata hivyo majedwali haya hayajaaiinisha kiwango cha ada na ushuru unaopaswa kulipwa. (Tujadiliane kama ililenga kutaja	Waziri atoe ufafanuzi

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					maeneo au viwango)	
18.	**GN NA. 359** 15 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU WA MABANGO NA MBAO ZA MATANGAZO)) ZA HALMASHAURI YA JIJI LA MWANZA, 2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Sheria inahusu ulipaji wa Ada na Ushuru wa mabango ya matangazo, hali ya kuwa Sheria ya Fedha, 2017 inaelekeza hilo lkutekelezwa na Mamlaka ya Mapato Tanzania, hivyo Sheria Ndogo hii inakwenda kinyume na masharti ya Sheria ya Fedha, 2017.	Waziri atoe ufafanuzi
TOLEO NA. 37 LA TAREHE 22 SEPTEMBA, 2017						
19.	**GN NA. 370** 22 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (KODI YA MAJENGO) **(MAREKEBISHO)** ZA HALMASHAURI	SHERIA YA KODI YA MAMLAKA ZA MIJI (SURA YA 289)	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	*1.* **Kifungu cha 3** kinatafsiri neno 'Benki' kuwa ni jengo maalum ambalo linatumiwa kuhifadhi	1. Marekebisho yafanywe katika kifungu cha 3 cha sheria ndogo hizi kwa kuboresha

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		YA WILAYA YA MAGU	**Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(5) na 16(6)**		fedha au vito vya thamani, jengo hilo lazima liwe maalum kwa shughuli za Benki. Kimsingi, tafsiri hii ina mapungufu kwani inatofautiana na tafsiri kwa mujibu wa Sheria ya *The Banking and Financial Institutions Act*,ya Mwaka 1991 inayotoa tafsiri ya neno benki kama ifuatavyo:- *"bank" means a financial institution authorised to receive money on current account subject to*	tafsiri ya neno Benki.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					withdrawal by cheque; 2. Tafsiri ya 'Eneo la makazi' katika kifungu cha 3 cha sheria ndogo hizi ina utata kutokana na kushindwa kuainisha maneno..mwenye kujitosheleza kwa huduma muhimu za kijamii. Hoja ni huduma zipi za kijamii zinasababisha eneo kuwa eneo la makazi.	2. Tafsiri ya 'Eneo la Makazi' katika Kifungu cha 3 cha Sheria Ndogo hizi ifanyiwe marekebisho.
20.	**GN NA. 372** 22 SEPTEMBA,	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU)	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Sura ya 29 inayorejewa ni Sheria ya Ndoa na siyo Sura	1. Marekebisho yafanyike kwa kuandika Sura ya

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	2017	**(MAREKEBISHO)** ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MAGU	MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**		ya Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa. Rejea sahihi ni Sura ya 290. 2. Jedwali B halifanyi rejea ya Kifungu kinacholianzisha.	290. 2. Jedwali B lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya kifungu kinacholianzisha.
21.	**GN NA. 373** 22 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (KILIMO KWANZA HIFADHI YA CHAKULA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KONGWA, 2017	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA) (SURA YA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	**Kifungu cha 18 (10)** kinatoa masharti kwa Mwombaji wa Leseni kulipa ada ya utunzaji Skimu *(Scheme Maintanance Fee)* pasipo kuainisha ni kiasi gani cha fedha kitalipwa kama ada husika. Halii hii inaweza kusababisha	**Kifungu cha 18 (10)** kifanyiwe marekebisho kwa kuainisha kiwango/kiasi cha fedha zitakazotakiwa kulipwa kama ada *(Scheme Maintanance Fee)*

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					changamoto wakati utekelezaji wa kifungu hiki na Kifungu cha 22(1) (c) cha sheria ndogo hizi kwakukosa uwazi kuhusu kiasi cha ada kinachotakiwa kulipwa.	
22.	**GN NA. 374** 22 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA HUDUMA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KONGWA, 2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) (Z) na 16(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Kuna kosa la kiuandishi katika Jina la Sheria Ndogo hizi kwa kuandika 'Ushuru ya Huduma' badala ya 'Ushuru wa Huduma'	Jina la Sheria Ndogo hizi lifanyiwe marekebisho**.**
23.	**GN NA. 375** 22 SEPTEMBA,	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA	SHERIA YA FEDHA YA	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Hati ya kukiri na kufifilisha kosa	1. Jedwali la Kwanza lifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	2017	USHURU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KONGWA, 2017	SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**		iliyoambatishwa katika Jedwali la kwanza la Sheria Ndogo hizi ilitakiwa kuitwa Jedwali la Pili kwakuwa ina hoja inayojitegemea. 2. **Kifungu cha 26** cha Sheria Ndogo hizi kinahusu hoja ya kufifilisha kosa. Hata hivyo, kifungu hiki hakina maneno ya rejea ya Jedwali linaloanzishwa chini ya kifungu hicho.	marekebisho kwa kutenganisha Hoja ya Hati ya kufifilisha kosa iwe Jedwali la Pili. 2. **Kifungu cha 26** cha Sheria Ndogo hizi kifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya Jedwali la Pili.
24.	**GN NA. 376** 22 SEPTEMBA,	SHERIA NDOGO ZA (USAFI NA HIFADHI YA	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Kwakuwa tafsiri ya maneno ‘mazingira’, ‘taka’, ‘taka	1. Tafsiri ya Maneno yaliyoainishwa kuhusiana na

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	2017	MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KONGWA, 2017	(MAMLAKA ZA WILAYA) (SURA YA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153(1)**		gesi','taka ngumu', 'taka yenye madhara', taka vimiminika na maneno mengine yanayohusiana na mazingira kama yalivyoainishwa katika Kifungu cha 4 cha Sheria Ndogo hizi tayari yametafisriwa na sheria ya Usimamizi wa Mazingira, Sheria Na. 20 ya mwaka 2004 *(The Environment Management Act, 2004)* ni vyema tafsiri hizi zikafanya rejea ya tafsiri	mazingira katika kifungu cha 4 cha sheria ndogo hizi yaboreshwe kwa kuongeza maneno 'kama ilivyotafsiriwa na sheria ya usimamizi wa Mazingira, Sheria Na. 20 ya mwaka 2004.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					iliyokwishatolewa chini ya Sheria iliyotungwa na Bunge kuhusu suala husika (Mazingira).Hatua hiyo itaondoa uwezekano wakuwa na tafsiri zaidi ya moja kwa suala moja ambalo tayari limefanyiwa kazi na sheria nyingine *(To maintain Uniformity of Law).* 2. **Kifungu cha 34(2)** cha sheria ndogo hizi kinatoa sharti kuwa mifugo au mfugo wowote	2. **Kifungu cha 34 (2)** cha sheria ndogo hizi kifanyiwe marekebisho kwa kuanzisha Jedwali

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					utakaokamatwa kwa kuzurura ovyo utatozwa faini. Hata hivyo, kifungu husika hakijaainisha kiasi cha faini/viwango vya faini kwa kila mfugo, hali ambayo inaweza kuleta changamoto wakati wa utekelezaji wa masharti ya kifungu hiki ikiwemo kuwatoza watu faini iliyokubwa au ndogo kuliko hali halisi.	lenye kuainisha viwango vya faini kwa kila mfugo.
25.	**GN NA. 379** 22 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MASOKO NA MAGULIO) ZA HALMASHAURI	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Jedwali la sheria ndogo hizi linafanya rejea ya kuanzishwa chini **Kifungu cha 4(1)**,	Jedwali lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kifungu cha 4(2).**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		YA WILAYA YA TABORA, 2017	(SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na 16(1)**		Kifungu hicho siyo sahihi. Rejea sahihi ni **Kifungu cha 4 (2)** cha Sheria Ndogo hizi.	
26.	**GN NA. 380** 22 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (KILIMO NA HIFADHI YA MAZAO YA CHAKULA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA TABORA, 2017	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA) (SURA YA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Tafsiri ya neno 'Kaya' katika **Kifungu cha 3** cha Sheria Ndogo hizi haijitoshelezi kwa kuwa imeshindwa kutambua ndugu wengine wa familia ambao ni sehemu ya kaya hasa kwa kuzingatia hali halisi ya mazingira ya Jamii zetu.	1. Tafsiri ya neno 'Kaya' katika **Kifungu cha 3** cha Sheria Ndogo hizi lifanyiwe marekebisho.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
27.	**GN NA. 386** 22 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (HIFADHI YA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA TABORA, 2017	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA) (SURA YA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. **Kifungu cha 28** cha Sheria Ndogo hizi hakina *Marginal Notes* yenye kuainisha maudhui ya Kifungu husika.	1. **Kifungu cha 28** kifanyiwe marekebisho kwa kuweka *Marginal Notes.*
TOLEO NA. 39 LA TAREHE 29 SEPTEMBA, 2017						
28.	**GN NA. 390** 29 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MASOKO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MASASI, 207	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 7(1) na**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. **Jedwali la Kwanza** la Sheria Ndogo hii halijaainisha Kifungu cha Sheria kinacholianzisha. 2. **Jedwali la Pili** la sehemu ya 19 halionyeshi viwango vya ada ya upakuaji	1. Jedwali lifanyiwe marekebisho kwa kurejea Kifungu kinacholianzisha. 2. Jedwali lifanyiwe marekebisho kuweka viwango

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
			16(1)		na upakiaji wa mizigo.	vya ada.
29.	**GN NA. 394** 29 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (ULINZI WA UMMA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MASASI, 2017	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA) (SURA YA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Sheria haijaweka Kifungu kinachoonyesha sharti la watoto kutoshiriki katika kazi ya ulinzi hali inayoweza kuasbabisha watoto kushirki katika kazi hatarishi kinyume na Sheria ya Ajira na Mahusiano kazini, 2004.	Sheria ifanyiwe marekebisho.
30.	**GN NA. 396** 29 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (UHIFADHI WA VYANZO VYA MAJI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA MASASI, 2017	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA) (SURA YA 287) **Zimetungwa**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	***Marginal Note*** ya Kifungu cha 4 ina namba ambazo haziendani na maudhui ya Kifungu husika.	Kifungu kifanyiwe marekebisho kwa kufuta namba zisizohusika.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
			chini ya Kifungu cha 153(1)			
31.	**GN NA. 399** 29 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (KODI YA MAJENGO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA NJOMBE, 2017	SHERIA YA KODI YA MALAKA ZA MIJI (SURA YA 289) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(5) na 16(6)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Sheria inatafsiri neno Benki kama ni jengo maalumu ambalo linatumiwa kuhifadhi fedha au vito vya thamani. Tafsiri hii ni kinyume na tafsiri inayotolewa na Sheria ya *Banking Financial and Institutions Act* inayotoa tafsiri ya neno benki kama ifuatavyo:- *"bank" means a financial institution authorised to receive money on current account subject to withdrawal by*	Kifungu kifanyiwe marekebisho ili kuweka tafsiri sahihi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					cheque;	
32.	**GN NA. 400** 29 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (UFUGAJI WA NYUKI) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA KAKONKO, 2017	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA) (SURA YA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. **Kifungu cha 13(1)** kinazungumzia kuhusu Mamlaka ya Halmashauri ya Wilaya na Kijiji kutatua migogoro ya wafugaji nyuki, wafugaji mifugo au wakulima pasipo kuonyesha pia kwamba pia migogoro hiyo inaweza kutatuliwa na Mahakama. 2. Masharti yaliyotolewa na **Kifungu cha 13(1)** yanafanana na yale	1. Kifungu kifanyiwe marekebisho kuonyesha pia mamlaka ya kushughulikia migogoro. 2. Waziri atoe ufafanuzi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					yaliyopo katika **Kifungu cha 4(r)**. 3. **Kifungu cha 13(1)** kinatoa Mamlaka ya Halmashauri ya Kijiji kutatua migogoro ya wafugaji nyuki, wafugaji mifugo au wakulima, wakati katika **Kifungu 5** hakiijainisha suala la utatuzi wa Migogoro kuwa ni wajibu wa Halmashauri ya Kijiji.	3. Kifungu kifanyiwe marekebisho kuonyesha wajibu huo.
33.	**GN NA. 401** 29 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (KODI YA MAJENGO) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA	SHERIA YA KODI YA MAMLAKA ZA MIJI	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Sheria imekosea kwa kurejea Sheria ya Fedha ya Serikali za Mitaa kwa kurejea 289. Jina sahihi	Sheria ifanyiwe marekebisho kwa kurejea jina sahihi la Sheria inayoanzisha

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		IRINGA, 2017	**(SURA YA 289)** **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(5) na 16(6)**		la Sheria lilipaswa kurejewa kuanzisha Sheria Ndogo hii ni Sheria ya Kodi Ya Mamlaka za Miji.	Sheria Ndogo.
34.	**GN NA. 402** 29 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA USHURU) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA IRINGA	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Sheria imeweka Jedwali pasipo kuonyesha Kifungu kinachoanzisha Jedwali hilo.	Jedwali lifanyiwe marekebisho kurejea Kifungu husika.
35.	**GN NA. 403** 29 SEPTEMBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (UTUNZAJI WA BARABARA) ZA HALMASHAURI YA WILAYA YA	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA WILAYA)	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Sheria ina makosa kwa kutorejea jina Kamili la Sheria Mama inayoianzisha ambapo maneno (Mamlaka za	Sheria ifanyiwe marekebisho kuondoa dosari iliyobainika.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
		IRINGA	(SURA YA 287) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 153(1)**		Wilaya) hayaonekani.	
TOLEO NA. 40 LA TAREHE 6 OKTOBA, 2017						
36.	**GN NA. 405** 6 OKTOBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA HUDUMA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA MBINGA, 2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1)(U) na 16(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Jedwali la Sheria Ndogo hizi linalohusu Hati ya Kufifilisha kosa, linarejea kuanzishwa chini ya Kifungu cha 15 cha sheria ndogo hizi. Hata hivyo, Kifungu kinachorejewa hakina maneno ya rejea yenye kuweka muunganiko wa maudhui yake na Jedwali husika.	**Kifungu cha 15** Kifanyiwe marekebisho kwa kurejea Jedwali la Sheria Ndogo hizi.
37.	**GN NA. 406**	SHERIA NDOGO ZA (AFYA NA	SHERIA YA SERIKALI ZA	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. **Jedwali la Tatu** la Sheria Ndogo hizi	1. **Kifungu cha 11** Kifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	6 OKTOBA, 2017	USAFI WA MAZINGIRA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA MBINGA, 2017	MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA YA 288) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 89**		linalohusu Ilani ya kujenga choo, linarejea kuanzishwa chini ya Kifungu cha 11 cha Sheria Ndogo hizi. Hata hivyo, Kifungu kinachorejewa hakina maneno ya rejea yenye kuweka muunganiko wa maudhui yake na Jedwali husika. 2. **Sehemu D** ya Jedwali la Tatu la Sheria Ndogo hizi linalohusu Ilani ya kuondoa Kero, linarejea kuanzishwa chini ya **Kifungu cha**	marekebisho kwa kurejea Jedwali la Tatu la Sheria Ndogo hizi. 2. **Kifungu cha 12** Kifanyiwe marekebisho kwa kurejea Sehemu D ya Jedwali la Tatu la Sheria Ndogo hizi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					12 cha sheria ndogo hizi. Hata hivyo, Kifungu kinachorejewa hakina maneno ya rejea yenye kuweka muunganiko wa maudhui yake na sehemu husika. 3. **Kifungu cha 28** cha Sheria ndogo hizi kinafanya rejea ya Jedwali la Tatu badala ya kurejea Jedwali la Nne linalohusu hati ya kufifilisha kosa.	3. **Kifungu cha 28** cha Sheria Ndogo hizi kifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya Jedwali la Nne la Sheria Ndogo hizi.
38.	**GN NA. 408** 6 OKTOBA,	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA	SHERIA YA FEDHA YA	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	**Jedwali la Pili** la Sheria Ndogo hizi linalohusu	**Kifungu cha 16** Kifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	2017	ZAO LA KAHAWA) ZA HALMASHAURI YA MJI WA MBINGA, 2017	SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**		Hati ya Kufifilisha kosa, linarejea kuanzishwa chini ya **Kifungu cha 16** cha Sheria Ndogo hizi. Hata hivyo, Kifungu kinachorejewa hakina maneno ya rejea yenye kuweka muunganiko wa maudhui yake na Jedwali husika.	marekebisho kwa kurejea Jedwali la Pili la Sheria Ndogo hizi.
39.	**GN NA. 409** 6 OKTOBA, 2017	SHERIA NDOGO ZA (USHURU WA MAEGESHO) ZA HALMASHAURI YA MJI WA MBINGA, 2017	SHERIA YA FEDHA YA SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. **Kifungu cha 3** cha Sheria Ndogo hizi kinatafsiri 'chombo cha Usafiri' kuwa ni magari, pamoja na pikipiki zenye magurudumu matatu. Tafsiri hii ni finyu kwakuwa zipo aina mbalimbali za usafiri	1. Tafsiri ya chombo cha Usafiri ifanyiwe marekebisho kwa kutoa tafsiri pana kuhusu neno husika.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					zaidi ya pikipiki yenye magurudumu matatu. 2. **Jedwali la Tatu** la Sheria Ndogo hizi linalohusu Hati ya Kufifilisha kosa, linarejea kuanzishwa chini ya Kifungu cha 11 cha sheria ndogo hizi. Hata hivyo, Kifungu kinachorejewa hakina maneno ya rejea yenye kuweka muunganiko wa maudhui yake na Jedwali husika.	2. **Kifungu cha 11** Kifanyiwe marekebisho kwa kurejea Jedwali la Tatu la Sheria Ndogo hizi.
40.	**GN NA. 410**	SHERIA NDOGO ZA (ADA NA	SHERIA YA FEDHA YA	OFISI YA RAIS -	**Jedwali la Pili** la Sheria Ndogo hizi linalohusu	**Kifungu cha 16** kifanyiwe marekebisho

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	6 OKTOBA, 2017	USHURU) ZA HALMASHAURI YA MJI WA MBINGA, 2017	SERIKALI ZA MITAA (SURA YA 290) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(1) na 16(1)**	TAMISEMI	Hati ya Kufifilisha kosa, linarejea kuanzishwa chini ya **Kifungu cha 16** cha Sheria Ndogo hizi. Hata hivyo, Kifungu kinachorejewa hakina maneno ya rejea yenye kuweka muunganiko wa maudhui yake na Jedwali husika.	kwa kurejea Jedwali la Pili la Sheria Ndogo hizi.
41.	**GN NA. 411** 6 OKTOBA, 2017	KANUNI ZA KUDUMU ZA HALMASHAURI YA MJI WA MBINGA, 2017	SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA ZA MIJI) (SURA YA 288) **Zimetungwa chini ya kifungu cha 42 (1)**	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	1. Maudhui ya uwepo wa Orodha ya namba zilizopo chini ya kifungu kinachoanzisha Kanuni hizi, haijulikani. 2. **Jedwali la Kwanza** la Kanuni hizi linarejea kuanzishwa chini	1. Ifutwe Orodha ya namba ziliandikwa chini ya Kifungu kinachoanzisha Kanuni hizi. 2. **Jedwali la Kwanza** lifanyiwe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Kanuni ya 42(3), ambayo haipo.Rejea sahihi ni Kanuni ya 45(3). 3. **Jedwali la Pili** la Kanuni hizi linalohusu Kiapo cha Diwani halitaji Kanuni inayolianzisha. 4. **Jedwali la Tatu** la Kanuni hizi linalohusu Tamko la Viongozi wa Umma kuhusu Raslimali na Madeni halitaji Kanuni	Marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kanuni ya 45(3).** 3. **Jedwali la Pili** lifanyiwe Marekebisho kwa kufanya rejea ya **Kanuni ya 71 (a)** inayoanzisha Jedwali hilo. 4. **Jedwali la Tatu** lifanyiwe Marekebisho kwa kufanya rejea ya **Kanuni ya 71 (b)** inayoanzisha Jedwali hilo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					inayolianzisha.	
42.	**GN NA. 421** 6 OKTOBA, 2017	THE TRANSPORT LICENCING (PUBLIC SERVICE VEHICLES) REGULATION, 2017	THE TRANSPORT LICENCING ACT (SURA YA317) **Zimetungwqa chini ya Kifungu cha 45**	WIZARA YA UJENZI, UCHUKUZI NA MAWASILIANO	1. **Kanuni ya 6(3) (f)** inayohusu malipo ya ada ya usajili *(payment of Application Fees)* inafanya rejea ya Jedwali la Kwanza la Kanuniz hizi. Hata hivyo, maudhui ya Kanuni ya 6(3) (f) yameainishwa chini ya Jedwali la Pili nasiyo Jedwali la kwanza. 2. **Jedwali la Kwanza** linarejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 11(1)** ambayo haipo.	1. **Kanuni ya 6(3) (f)** ifanyiwe Marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya Jedwali la Pili la Kanuni hizi**.** 2. **Jedwali la Kwanza** lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Kimsingi, maudhui ya Jedwali la kwanza yameainishwa chini ya Kanuni ya 6 inayohusu *procedures for Application of a Licence* (ikiwemo *Road Service Licence*). 3. **Jedwali la la Pili** la Kanuni hizi linarejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 12(1)** ambayo haipo. Kimsingi, maudhui ya Jedwali la Pili yameainishwa chini ya Kanuni ya 14(1)	sahihi **ya Kanuni ya 6**. Aidha, Kanuni ya 6 irekebishwe kwa kuongeza maneno ya rejea ya kuanzisha Jedwali la kwanza kwa lengo la kuweka Muunganiko wa Maudhui ya Kanuni hiyo na Jedwali husika. 3. **Jedwali la Pili** lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kanuni ya 14(1).**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					inayohusu masharti ya ulipaji wa *Licence Fees and Other charges.* 4. **Jedwali la Tatu** la Kanuni hizi linarejea kuanzishwa chini ya Kanuni ya 18(2) (d) ambayo haipo. 5. **Kanuni ya 23(1) (h)** inafanya rejea ya **Jedwali la Tatu** ambalo maudhui yake hayana uhusiano wowote na Kanuni husika. Maudhui ya **Kanuni ya 23(1) (h)**	4. **Jedwali la Tatu** lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya Kanuni inayolianzisha. 5. **Kanuni ya 23(1) (h)** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya Jedwali la Nne.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					yameainishwa katika Jedwali la Nne. 6. **Jedwali la Nne** linafanya rejea ya kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 23(1) (e)** inayohusu sharti la kuweka first aid kit kwenye gari la Abiria. Kimsingi, maudhui ya Jedwali la Nne yanahusu viwango/madaraja mbalimbali ya Magari ya Abiria *(specified class standards of a public service vehicle)* ambayo yameainishwa chini	6. **Jedwali la Nne** lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kanuni ya 23(1) (h).**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					ya Kanuni ya 23(1) (h). 7. **Jedwali la Nne** la Kanuni hizi halina kichwa cha habari (Heading) chenye kuonesha maudhui yake ili kurahisisha usomaji. 8. **Jedwali la Tano** la Kanuni hizi linarejea kuanzishwa chini ya **Kanuni ya 31(1)** ambayo haipo. Kanuni sahihi ni **Kanuni ya 33(2).** 9. **Kanuni ya 34(1)** inafanya rejea ya	7. **Jedwali la Nne** lifanyiwe marekebisho kwa kuweka Heading ya maudhui yake. 8. **Jedwali la Tano** lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Kanuni ya 33(2).** 9. **Kanuni ya 34(1)**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Jedwali la Tano kimakosa kwakuwa maudhui ya Kanuni hii yameainishwa katika Jedwali la Sita la Kanuni hizi. 10. **Jedwali la Sita** la Kanuni hizi linafanya rejea ya kuanzishwa chini ya Kanuni ya 31(1) ambayo haipo. Kanuni sahihi ni 34(1). 11. **Jedwali la Saba** la Kanuni hizi linarejea kuanzishwa na **Kanuni ya 43**. Hata hivyo, kanuni	ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Jedwali la Sita**. 10. **Jedwali la Sita** lifanyiwe marekebisho kwakufanya rejea sahihi ya **Kanuni ya 34(1).** 11. **Kanuni ya 43** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					inayorejewa haina maneno ya rejea ya Jedwali la Saba na hivyo kukosa muunganiko wakati wa usomaji. 12. **Kanuni ya 46** kuhusu *Compounding of Offences* inafanya rejea ya Jedwali la Sita badala ya Jedwali la Saba lenye maudhui hayo *(Offences and Penalties Compounded by SUMATRA)* 13. **Kanuni ya 47(1)** inayohusu	**Jedwali la Saba la** Kanuni hizi**.** 12. **Kanuni ya 46** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Jedwali la Saba.** 13. **Kanuni ya 47(1)**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					'Notification Form of the Authority' inafanya rejea ya Jedwali la Nane la Kanuni hizi badala ya Jedwali la Tisa. 14. **Kanuni ya 53(1)** inayoainisharti sharti la kutoa taarifa ya ajali au tukio la ajali inafanya rejea ya Jedwali la Tisa badala ya kurejea Jedwali la Kumi lenye kuainisha maudhui hayo.	ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya Jedwali la Tisa. 14. **Kanuni ya 53(1)** ifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea sahihi ya **Jedwali la Kumi** la Kanuni hizi.
TOLEO NA. 41 LA TAREHE 13 OKTOBA, 2017						
43.	**GN NA. 422** 13 OKTOBA,	SHERIA NDOGO ZA (KODI YA MAJENGO) ZA	SHERIA YA KODI YA MAMLAKA	OFISI YA RAIS - TAMISEMI	Kifungu cha 3 cha Sheria kinatafsiri neno	Kifungu kifanyiwe marekebisho ili

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
	2017	HALMASHAURI YA WILAYA YA BUSOKELO, 2017	ZA MIJI **(SURA YA 289)** **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6(5) na 16(6)**		Benki kama ni jengo maalumu ambalo linatumiwa kuhifadhi fedha au vito vya thamani. Tafsiri hii ni kinyume na tafsiri inayotolewa na Sheria ya *Banking Financial and Institutions Act* inayotoa tafsiri ya neno benki kama ifuatavyo:- *"bank" means a financial institution authorised to receive money on current account subject to withdrawal by cheque;*	kuweka tafsiri sahihi.
TOLEO NA. 43 LA TAREHE 27 OKTOBA, 2017						

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
44.	**GN NA. 439** 27 OKTOBA, 2017	THE SOCIAL SECURITY SCHEMES (PENSION BENEFITS HARMONISATION) RULES, 2017	THE SOCIAL SECURITY (REGULATORY AUTHORITY) ACT, (SURA YA 135) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 6, 25 na 36**	OFISI YA WAZIRI MKUU	1. Kanuni hizi zimerejea **Kifungu cha 6, 26 na 36** vya Sheria ya *The Social Security (Regulatory Authority) Act*, Sura ya 135 *(Enabling provisions)* ambavyo ni vifungu sahihi kwakuwa vinatoa mamlaka kwa SSRA ya kutunga Kanuni hizi. Hata hivyo, hakuna **Kifungu cha 58** cha Sheria hiyo kinachotoa Mamlaka ya kutangaza Kanuni hizi katika Gazeti la Serikali.	1. Kanuni zifanyiwe marekebisho kwa kuongeza **Kifungu cha 58** cha Sheria Mama husika ili kanuni hizi zipate uhalali wa kisheria wa kutangazwa katika Gazeti la Serikali kwa mujibu wa masharti ya sheria hiyo. 2. Waziri atoe

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					2. **Kanuni ya 7** inaainisha *Pension Formula* (mpya) itakayotumika katika kukokotoa mafao ya Wastaafu ambao ni Wanachama wa Mifuko iliyoainishwa. Hata hivyo, **Kanuni ya 8** inaainisha kuwa Fomula hiyo mpya itatumika kwa Wanachama wa Mifuko ya NSSF na PPF lakini Fomula hiyo haitawanufaisha Wanachama wa Mfuko wa LAPF, GEPF na PSPF waliojiunga hadi	ufafanuzi.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					kufika tarehe 30 Juni, 2014 pasipo kuainisha vigezo vilivyotumika kuengua makundi hayo ya Wanachama wa Mifuko husika.	
45.	**GN NA. 440** 27 OKTOBA, 2017	THE ELECTRICITY (DEVELOPMENT OF SMALL POWER PROJECTS) RULES	THE ELECTRICITY ACT (SURA YA 131) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 18(5) na 45**	WIZARA YA NISHATI	1. Kanuni hizi zimerejea **Kifungu cha 18(5) na 45** vya Sheria ya Umeme *(Enabling provisions)* ambavyo ni vifungu sahihi kwakuwa vinatoa mamlaka kwa EWURA ya kutunga Kanuni hizi. Hata hivyo, hakuna **kifungu cha 46** cha	1. Kanuni zifanyiwe marekebisho kwa kuongeza **Kifungu cha 46** cha *The Electricity Act* ili kanuni hizi zipate uhalali wa kisheria wa kutangazwa katika Gazeti la Serikali kwa mujibu wa masharti ya sheria hiyo.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Sheria hiyo kinachotoa Mamlaka ya kutangaza Kanuni hizi katika Gazeti la Serikali. 2. **Jedwali la Kwanza** la Kanuni hizi lina kichwa cha habari inayohusu *Standardized Power Purchase Agreement*	2. **Jedwali la Kwanza** lifanyiwe marekebisho kwa kurejea **Kanuni ya 32(1)** inayo lianzisha. 3. **Jedwali la Kwanza** lifanyiwe marekebisho kwa kuweka maelezo yenye maudhui ya SPPA kwa mujibu wa **Kanuni ya 32(1).**

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					(SPPA) lakini hakuna rejea ya Kanuni husika inayolianzisha Jedwali hilo. 3. **Jedwali la Kwanza** la Kanuni hizi lina kichwa cha habari tu (SPPA) pasipo kuainisha maelezo yenye maudhui kwa mujibu wa **Kanuni ya 32(1)** inayolianzisha Jedwali hilo. 4. Jedwali la Pili la Kanuni hizi linahusu *Indexation of Feed-In Tariffs* lakini hakuna rejea ya Kanuni husika inayolianzisha	4. **Jedwali la Pili** lifanyiwe marekebisho kwa kufanya rejea ya **Kanuni ya 59** inayolianzisha.

#	NAMBA YA TANGAZO LA SERIKALI (GN NUMBER)	JINA LA SHERIA NDOGO (NAME)	SHERIA INAYOTOA MADARAKA (ENABLING PROVISION)	MAMLAKA INAYOHUSIKA	YATOKANAYO NA UCHAMBUZI (OBSERVATIONS)	MAONI NA MAPENDEKEZO (RECOMMENDATIONS)
					Jedwali hilo.	
46.	**GN NA. 441** 27 OKTOBA, 2017	THE ELECTRICITY (NET-METERING) RULES	THE ELECTRICITY ACT (SURA YA 131) **Zimetungwa chini ya Kifungu cha 45**	WIZARA YA NISHATI	Kanuni hizi zimerejea **Kifungu cha 45** cha Sheria ya Umeme kinachorejewa *(Enabling provision)* ni kifungu sahihi kwakuwa ndicho kinachotoa mamlaka kwa EWURA ya kutunga Kanuni hizi. Hata hivyo, hakuna **Kifungu cha 46** cha Sheria hiyo kinachotoa Mamlaka ya kutangaza Kanuni hizi katika Gazeti la Serikali.	Kanuni zifanyiwe marekebisho kwa kuongeza **Kifungu cha 46** cha the *Electricity Act* ili kanuni hizi zipate uhalali wa kisheria wakutangazwa katika Gazeti la Serikali kwa mujibu wa masharti ya sheria hiyo.